

De eerste prijs

Mart is een man van halverwege de dertig, getrouwd en twee kinderen. In 2006 wordt hij opgenomen met een hersenbloeding, veroorzaakt door een geknapt aneurysma. Mart is na de bloeding gerevalideerd en op wat kleine problemen na is hij goed opgeknapt. Hij heeft een bestraling ondergaan om het aneurysma uit te schakelen. Na deze behandeling bestaat gedurende een jaar het risico op een nieuwe bloeding vanuit deze tijdbom.

Helaas wordt hij ruim een jaar na de eerste bloeding opnieuw getroffen. Deze keer moet Mart veel inleveren. Hij heeft een parese van zijn arm en been, hij heeft afatische problemen en hij houdt een verhoogde hersendruk. Het gevolg is deze keer een zeer lange opname in het ziekenhuis.

Tijdens de behandeling ontstaat de ene complicatie na de ander. Hersenvliesontsteking, epileptische aanvallen, longproblemen door de bedrust en op de momenten dat hij hiervan is hersteld krijgt hij met regelmaat onverklaarbare koortsaanvallen.

Geen dagen, geen weken, maar maanden duurt de opname. Het is moeilijk om met Mart echt contact te krijgen en om met hem alle tegenslagen te delen. We weten niet precies hoe hij alles beleeft. Door zijn afasie krijgen we op alle vragen het antwoord 'ja.' Wanneer het even beter gaat, zien we geen echte spontane lach of reactie wanneer zijn kinderen op bezoek komen. Is het een depressie of is het een gevolg van hersenbeschadiging? De kinderen blijven kinderen, altijd opgeruimd en enthousiast als ze bij papa op bezoek komen. Ellen, de echtgenote van Mart, zien we knokken tijdens deze maanden. In haar rol als moeder en betrokken echtgenote. Tegenslag na tegenslag. Al deze maanden worden niet positief beloond. Mart is uitbehandeld en hij lijkt niet revalideerbaar te zijn. Er is een plek vrij voor hem dicht bij huis. Mart gaat op de leeftijd van 36 jaar naar een verpleeghuis. Twee ambulancemedewerkers komen hem halen. Mart oogt vlak en opnieuw is het de vraag wat er door hem heen gaat als de verpleegkun-

digen afscheid nemen. Een dag later belt Ellen de afdeling. Tijdens de rit in de ambulance gaat het gesprek over de lange opname en alle tegenslagen. "Het is inmiddels acht maanden geleden dat de kinderen Mart voor het laatst thuis hebben gezien. Al die tijd was hij opgenomen", zegt ze tegen de ambulancechauffeur. "Daar kan verandering in komen", is het antwoord van de ambulancechauffeur. Als ze naar het verpleeghuis rijden, negeren ze de route die de TomTom aangeeft. Want Ellen mag de route naar huis aangeven. Daar aangekomen halen ze Mart uit de ambulance en rijden ze hem op de brancard door zijn huis. Daarna activeren ze de navigatie weer. Deze extra rit verdient geen schoonheidsprijs als je de zorgverlening bekijkt vanuit het oogpunt van efficiency. Wel verdient het de eerste prijs vanuit menselijk oogpunt. Wat het voor Mart betekent weet niemand. Maar voor Ellen is dit kwartiertje goud waard.

Petra van Elst, verpleegkundige